Žinios

SEMANARIO LITUANO Noticias

Dir. Proprietario Responsavel: Acacio Antunes Marques — Redação e Administração: Av. Tiradentes, 1030 — Tel. 34-8320 — Preço Cr.$ 2.00

ĮSTEIGTOS 1947 M. São Paulo, 1956 m. Birželio mėn. (Junho) 23 d. Nr. 403

Lietuvos Socialdemokratu Partija

Socialistų Internacionalo pirmininkas Morgan Philips ir gen. sekretorius Julius Branthal atsiuntė Lietuvos Socialdemokratų Partijos Užsienio Delegatûrai 60-ties metų nuo partijos įsteigimo sukakties proga sveikinimą, kuriame, be kito ko, pažymima, kad Lietuvos Socialdemokratų Partija įsisteigė istorinėje Vilniaus konferencijoje 1896 m. gegužės 1 d. Jos steigėjai, tarp kitų, buvo Dr. Andrius Domaševičius ir Alfonsas Moravskis. Tuo laiku Lietuva buvo carinės Rusijos imperijos dalis. Socialdomokratų Partijos steigiamoji konferencija priėmė partijos programą, kuriuje pareiškė ištikimybę demokratiniam socializmui ir pasiryžimą atstatyti nepriklausomą, demokratinę Lietuvos respubliką.

Tiktai po dvidešimt dvejų metų sunkios kovos šis tikslas buvo pasiektas 1918 metais. Tačiau tik nedaug metų Lietuva galėjo džiaugtis demokratieiu ir nepriklausomu gyvenimu. 1926 metų gruodžio mėnesį pusiau fašistinis pučas panaikino demokratinę santvarką, o 1940 metų birželio mėnesį Sovietų vyriausybė suardė krašto nepriklausomybę ir įjungė Lietuvą į Sovietų imperiją.

«Stepono Kairio vadovaujama, Jûsų partija stovėjo avangarde kovoje dėl socialinės demokratijos ir Lietuvos valstybinės nepriklausomybės. Ji suvaidino taip pat didelį vaidmenį 1905 metų revoliucijoje ir tautiniame - rezistenciniame sąjûdyje nacių okupacijos Lietuvoje metu.

Jûsų Partija įstojo į Socialistų Internacionalą 1923 metais, Hamburgo Kongreso metu. Ji visuomet ištikimai laikėsi principų, už kuriuos pasisakė prieš šešiasdešimt metų», sakoma sveikinime. E

Bolševikines statybos

Bolševikai giriasi, kad pernai Vilniuje pastatyta tas plataus vartojimo elektrotechnikos reikmenų gamyklos pagrindinis korpusas, naujas medžio apdirbimo fabrikas, naujų «Elfos» gamyklos cechai. Antakalnyje dar labai išaugęs darbininkų miestelis. Šiemet bus baigti statyti «Lietuvos Energijos» rûmai, o šalia «valstybinio istorijos revoliucijos muziejaus» su laiku išaugs nauji 1.200 vietų žiûrovams operos ir baleto teatro rûmai ir 5 a. 120 butų» gyv. namams teatro darbuotojams« Saltonu - Žvėryno gatvių rajone šiuo metu statomi pieninkystės techníkumo rûmai. Tauro kalne pradėta statyti «LTSR verslinės kooperacijos tarybos kultûros rûmai», kuriuose bus 1.000 vietų žiûrovų salė, kino teatras, sporto salės ir tt. Šiemet bus nutiesta nauja 25 m. pločio dekoratyviniais krûmais apsodinta asfaltuota magistralė, kuri sujungs aero stotį su miesto centru. Bus baigta asfaltuoti Antakalnio gatvė iki Valakumpių, dalis Kauno ir Pionierių g. iki Jaunimo sodo. Šiemet bus perduota naudotis 890 vietų vid. mokykla Smolensko gatvėje, 400 vietų mokykla Pavilnyje. Statoma 980 vietų mokykla Mergytės gatvėje. Giriamasi, kad «šiemet Vilniuje sparčiai statoma «stambiausia Tarybų Sąjungoj grąžtų gamykla», gelžbetonių konstrukcijų gamykla, didžiulis linų kombinatas Panevėžyje ir daug kitų įvairių pramonės šakų įmonių»...

Bolševikai skelbia ypatingai svarbią reikšmę įgaunant stambių silikatinių sieninių blokų gamybą. Černiachovskio vardo kolchoze iš šlako betonio blokų buvusi pastatyta parodomoji kolchozininkų gyvenamoja namo statyba.

Elta

Telegramos

— Brazilijos valdžia projektuoja užtraukti vidaus paskolą, kuri sieks nuo 15 iki 20 milijardų kruzeirų. Paskolos užtraukimo projektą studijuoju finansų ministerija.

— Iš Buenos Aires pranešama, kad Argentinos valdžia davė įsakymą policijai suimti buvusį diktatorių Peroną, kuris dabar randasi Panamos valstybėje.

— Kaikurie Prancûzų laikraščiai skelbia, kad Sovietų Rusija per vieną kaimyninės valstybes pasiuntinybę Madride pasiulusi užmegsti normalius diplomatinius santykius su Ispanija.

— Brazilijos švietimo ministerija projektuoja praplėsti pradžios mokslo tinklą visoje šalies teritorijoje.

— Tarp Brazilijos ir Š. Amerikos vedamos derybos dėl turizmo platesnio išvystimo tarp abiejų valstybių.

— Brazilijos kavos institutas skelbia, kad 1956-57 metų kavos derlius duos galimybę eksportuoti apie 12 milijonų maišų kavos. Didesnę pusę to skaičiaus numatoma São Paulo estadui.

— Venezuelos vietos oro linijos skridimo metu užsidegė lėktuvas ir nukrito į jurą. Žuvo 74 žmonės. Tai skaitoma didžiausia civilinės aviacijos katastrofa iki šiol ištikusi.

— Afganistane įvyko labai stiprus žemės drebėjimas kuris padarė daugybė materialinių nuostolių. Žuvusiųjų ir sužeistųjų skaičius siekia 2.000 žmonių.

— Egipte lankėsi Sovietų Rusijos užsienių reikalų ministras Šepilov, kuris tarėsi įvairiais klausimais su Egipto diktatorium Nasser. Laikraščiai skelbia, kad Šepilov pasiulė Egiptui stambią ekonominę paramą.

— Maroke eina kovos tarp sakilėlių ir Prancuzijos legijonierių.

Kun. P. Ragazinsko JUBILIEJUS

Šiomis dienomis sukanka 25 metų kun. P. Ragažinsko kunigystės jubiliejus. Ta proga šį sekmadienį, birželio 24 d. Šv. Juozapo bažnyčioje Vila Zelinoje bus iškilmingos pamaldos, o vakare jubiliatui ruošiama pagerbimo vakarienė.

Lietuvių — Brazilų Kultûros Bendradarbiavimo Klubas sveikina Gerbiamą Kun. Pijų Ragažinską 25 metų kunigavimo ir 20 metų lietuvių Kolonijos dvasios vadą jubiliejaus proga.

Valdyba

Savišalpos ir kultûros bendruomenė "Lituania" sveikina Vila Zelinos Kleboną Kun. Pijų Ragažinską 25 metų kunigystės ir 20 metų klebonavimo sukakčių proga ir linki katalikybės ir lietuviškos visuomenės darbe sekmės ir ilgiausių metų.

Valdyba

Lietuvoje vietines ministerijos valdys kai kurias imones

LNA, Birželio 9.

Birželio pirmomis dieno mis Maskva pasigarsino «pa didinanti sąjunginių respubli kų suverenumą», tai yra, per duodanti respublikų ministeri joms valdyti visą eilę įmonių kurios ligi šiol buvo valdomos centrinių ministerijų. Tačiau cemento, šiferio, žėručio, az besto, celiuliozės, popierio, spirito hydrolizavimo, dirbtinio pluošto, dirbtinės odos, technikinių audinių ir lengvo sios bei maisto pramonės ma šinų ir jų dalių gamiklos ir toliau pasiliks centrinių ministerijų tiesioginėje kontro lėje. Tad Lietuvoje vietinėms ministerijoms valdyti atiteks tik cukraus, maisto ir žuvų konservų fabrikai. Sunkioji pramonė ir toliau lieka tiesio giněje Maskvos ministerijų kontrolėje.

Žymiausi to «suverenumo padidinimo» pasėka Lietu voje bus tik ta, kad į vietinių ministerijų kompetenci jon perkeliamas įmones bei pačias ministerijas atsikels iš Maskvos atitinkami valdininkai — direktoriai. «Reformos» paaiškinimuose yra įsakmiai pabrėžta, kad dėl pertvarkymo iš centrinių ministerijų atpalaidomieji pareigûnai «tu ri bûti įjungti į tiesioginį vadovavimą gamybai».

Ministerijų pertvarkymai (kurie sovietinėje siste moje yra beveik taip dažni, kaip kortų maišymas lošime) Lietuvoje mažai teatsilieps. Didžiausia permaiea tebus, kad bus įsteigta nauja Grúdų ministerija ir jai bus perduo tas grûdų duoklių rinkimo punktų tinklas, o mėsos, pie no, kiaušinių, vilnų ir odų duoklių rinkimas, atrodo, bus perduotas Valstybinių ûkių (sovchozų) ministerijai. Be to Lietuvoje bus įsteigta Upių laivyno valdyba, o Autotrans porto ir Plentų ministerija nuo šiol bus kontroliuojama ne to paties vardo maskvinės ministerijos, kuri panaiki nama, o Maskvoje steigiamos naujos Kelių tiesimo valdy bos. Teriošino valdoma Teks tilės ministerija Lietuvoje gre ičiausia nebus panaikinta, nes tokios ministerijos respubliko se gali bûti paliktos, nors Maskvoj ta ministerija, įsteig ta pernai, dabar įjungiama at gal į Lengvosios Pramonės ministeriją.

ESCRITORIO VILA ZELINA

Aberturas de firmas
Encerramentos de firmas
Tranferencias de firmas
Contratos de Junta Comercial
Distratos na Junta Comercial
Registro de firmas na Junta Comercial
Escritas com contabilidade em geral
Escritas fiscais em geral
Contratos de locações
Cartas de fianças
Seguros de fogo
Seguros de acidentes
Questões trabalhistas
Requerimentos em geral
Alvarás e balanços em geral
Defezas e recursos

✪ RAPIDÊS
✪ HONESTIDADE
✪ PREÇOS MÓDICOS

Horario:
das 8 as 19 hs.

IRMÃOS BAUZYS
(REGISTRADO NO C. R. C. Nº 551)
PRAÇA SÃO JOSE, 8 – SALAS 1 e 2
VILA ZELINA – SÃO PAULO

Kaip rusai šmugeliuo ja Lietuvos gintaru

Vokiečių spaudos prane šimu, Sovietai daug dėmesio kreipia į gintaro «žvejybą» Palangos ir Klaipėdos pakraš čiuose. Dalis jo išdirbinių ke liauja tiesiai į Maskvą ir pa tenka raudonai aristokratijai. Bet nemažai gintaro skiriama ir eksportui. Rusai čia varto ja apgaulingas priemones. Lie tuvišką gintarą jie pasiunčia į Lenkiją, o iš ten jis eina kaipo lenkų gamybos produk tas į Jungtines Valstybes, Ka nadą, Australiją ir Angliją.

Netgi Briuselyje, Belgijo je, moskoliai turi savo agentûrą, į kurią gabena Palangos ir Klaipėdos gintarą. Iš Briu selio gintaras keliauna į pla tųjį pasaulį kaipo belgų eks portas.

Kaip matome, bolševikai ir gintaro pramonėje neapsi eina be įprastų jiems sukty bių. N.L.

Idomi žuvyte

Yra tokia žuvytė, vadi nama remora, kuri nemėgsta savo jėgomis plaukioti. Ji pri sikabina prie didžiųjų žuvų ir plaukioja po vandenyną, vi sai neeikvodama savo jėgų.

Remora yra maža žuvis, 2-3 calių ilgio, bet kartais iš auga iki 8-10 colių. Daugiau sia ji mėgsta prisikabinti prie banginio arba ryklio. Įsikabi nusi į ryklio pažiaunes, ji ke liauja su juo po plačiač jú ras, o kai ryklys pagauna gro bį, remora atsikabina nuo jo pažiaunių ir pasivaišina gro bio likučiais. Papietavusi re mora vėl įkimba rykliui į pa žiaunes ir keliauja toliau, kur ją ryklys neša.

Kai remorą kas išgąsdi na, ji pasislepia ryklio žioty se, įsikabina į ryklio dantų smegenis, o kadangi ryklio liežuvis yra gana nejudrus, tai jis negali nei jos iškrapš tyti, nei nuryti. Kai pavojus praeina, remora išlenda iš ryklio nasrų ir prisikabina vėl prie patogesnės vietos to limesnei kelionei. Keleivis

— Geg. 7 d. Lietuvoje buvusi radijo diena. Esą da bar Lietuvoje yra 200.000 ra dijo imtuvų. Nepriklausomy bės laikais priimtuvų žmonės turėjo apie pusę miliono.

Lietuviskos Muzikos Pusvalandis

«Tėvynės Garsai»

Radio Stotis 9 de Julho 540 klc., arba 25 mt. banga, sekmadieniais 8,30 val.

Priimame komercinius skelbimus, skelbiame linkėjimus ir pasveikinimus šeiminynių švenčių proga su plokštelėmis. Siųsdami užsakymus pridėkite Cr.$ 300,00.

Adresas: Caixa Postal 403 São Paulo, arba telefonu 37-2265 darbo dienom, išskirus šeštadieniais nuo 9-10 v.

Aleksandras Boguslauskas
Pusvalandžio Vedėjas

Mirties bausmes

Senovėje Babilonija var tojo prigirdymo bausmę vi siems prasikaltėliams. Romė nai kryžiavojimu. Prancûzai vartojo ilgą, sunkų peilį, pa kabintą ant virvės, vadinamą «Guillotine». Ispanija uždėji mu geležinių kalnierių ant žmogaus kaklo užsmaugdavo; deginimas buvo vartojamas, taipgi kirvis tam tikru laiku buvo populiarus žudymo įran kis. V.

— Clevelando komunis tai pavogė Dr. J. Basanavi čiaus bronzinį biustą iš lietu vių darželio. Šis biustas 1933 m. buvo atvežtas į Clevelan dą kaip Lietuvių šaulių sąjun gos davana. N.L.

— Tito besilankant Pary žiuje, daug jugoslavų buvo išvežta iš miesto, kiti uždary ti uždaryti namuose, o polici ja budėjo ir ant namų stogų.

Duok ir užmiršk.

Hegel

MALHAS DULIN

Tiesiog iš Fabriko — vartotojams, be tarpininkų
Moteriškų megstinių didžiausias ir aukščiausios rûšies pasirinkimas
Taip pat išpildom sulig užsakymo bet kokį modelį ir didį

Kainos prieinamiausios

ir Jûsų patogumui keturios krautuvės:

Rua D. José de Barros, 75 — Tel. 34-3067
Rua 24 de Maio, 207 - 5.º s. 52 - Tel. 34-9004
Rua Augusta, 2558 — Tel. 8-9829
Rua Teodoro Sampaio, 1657
São Paulo

— Kai gero drabužio reik,
Pas savo tautieti eik! —

SIUVĖJAS

Juozas Karpavičius

Av. São João, 293 S. Paulo

Varioniai ir... Variacijos

Rašo: KLEMENSAS JŪRA

Músuose jau taip įprasta — neapseiti be nukrypimų, sumaišymų, supainiojimų ir kito kios «mišrainės», aprašinėjant fak tus, įvykius ar žmones. Tas la bai ryšku visoje pasaulio lietuvių spaudoje, bet ypač tarp Bra zilijos lietuvių, rašančių čia ar užsienio lietuvių laikraščiams.

Variacijų mėgėjai su pasigardžiavimu kramsnodami jiems nepatinkamus veikėjus ar nevei kėjus, labai mėgsta, lyg zuikiai, slėptis «po lapu», nes jie kaip kiškiai «ir lapo bijo...» Bijo, bet jeigu ne kąsti, tai bent pasižnai byti vistiek mėgsta. Nagai nież ti, o išlįsti po savo pavarde «bai su» — tam geriausiai tinka sla pyvardis. Pasirašei, koks nors Varvonis ar Varionis ir varyk visą tiradą variacijų. Ir saugu: užpultam, lengva išsiginti — ne aš... ir nemėgstamą pilietį į skutus sudirbsi.

Spaudos etika leidžia nau dotis slapyvardžiu, kada rašančiam būna rimtų ir pagrįstų priežasčių nesinaudoti pavarde. Bet tokiuose rašiniuose «saskai tų suveidinėjimas», kitų išvilkimas ĮPAVARDINANT — slid žios moralės etiketė. Kitas atvė jis: naudotis slapyvardžių, kaip nuolatiniu pavardės pakaitalu, vi sų ir visur priimta. Slapyvardis tampa žinomesnis už pavardę ir toks rašėjas neiškryps iš žmogiškosios etikos ribų, nes visada prieš akis turės moralinę atsako mybę už savo raštus.

Jau daugeliu atsitikimų pro fesoriai Biržiškos ir kiti mūsų spausdinto žodžio autoritetai pa našų, slapukišką «sąskaitų suve didėjimą» pavadino «plunksnos banditizmu», bet tas neatbaidė patamsių «didvyrius» nuo pana šių variacijų...

Jau kuris laikas užsienio lietuvių laikraščiuose skaitome įvairių, tiesai neatitinkančių: išk raipymų, plepalų ir variacijų apie Brazilijos lietuvių gyvenimą. Ir veik visuomet rašėjai pa sislepia po lapu. Džiaugiasi išdaiga. Juokiasi į kumštį, kada «sužnaibytieji» spjaudosi besižvalgydami, kuris čia toks «mie las prietelius» jį bus išvilkęs iš marškinių? Juk linksma, ar ne? Ir saugu ir «priešas» sutvarkytas...

Neseniai kanadiškėje «Nep riklausomoje Lietuvoje» rašo tû las «Varionis» visą pluoštą šau nių variacijų apie Brazilijos lietuvius. Patsai po lapų tupi, o ki tus velka į viršų ne tik pavardė mis, bet ir visais slapyvardžiais — nuogai «demaskuodamas», anot jo draugų leksikono.

Jis pradeda «kultúrininkus nuoginti» nuo Petro Babicko ir ministro Dr. Meierio, kad šių didžiausi darbai: «Lituania» ir Bažnytinio Meno Parodėlės ruo šimas. O mes manėme, kaip ne susipratėliai, kad Dr. Meieris at stovauja Lietuvos reikalus ir rû pinasi Laisvinimo Akcija, gi poe tas Babickas ką nors kuria... Kad P. Babickas, po karo jau suspėjo išleisti keturias knygas: Romoje, Buenos Airese, São Paulyje, to «draugas» Varionis juk nežinojo...

Toliau seka Klemensas Jûra-Júraitis-Rimas Amalviškis (užmiršo dar motinos ir senelio pavardę pridėti). Jis, esą, dirbąs spaustuvėje. (Teigimas pasenęs tik metais laiko). Ir tvarko «Žinias». Kiek atamenu. «Žinias» kadaise tvarkė pats Varionis, bet Jûra jų nei anksčiau nei dabar netvarko. Gi dėl spaudai ruošia mų «Fariziejų» romono tenesijaudina, tarp «Fariziejų» perso nažų ne paskutinė vieta tenka ir pačiam Varioniui O kuriuos va noja iš kairės, kuriuos iš dešinės, tai ne Varioniui spręsti, nė vieno sakinio to rankraščio nes kaičiusiam. O be to, Jûra búda mas kairiarankis iš dešinės var gu ar pajegtų užvanoti .. Toliau, Varionis teigia, kad Jûra labai nelaimingas ekonominiu atžvilgiu... Bet iš kur draugas V. pa siskolino teisę knistis svetimoje piniginėje? Juk pats niekada né ra Jûrą sušelpęs, gi atvirkščiai atrodo, yra buvę. Arba šaipymasis, kad pardavinėjo gatvėse dešreles, o dabar Zelinoje prekiauja kiaušiniais. Nelaikyčiau «juodu darbu», jeigu tektų duoną pelnytis ir šunlupio amatu. Žinau ne eilinį rašytoją, kuris ilgą laiką tarnavo šlavėju. Ir aš randu, kad tai buvo garbingesnis darbas, negu džunglėse avan tiûrų jieškoti. Nebûtų blogio, jei gu tai būtų tiesa. Bet Varionis gerai žino, kad Jûra NIEKADA gatvėse dešrelių nepardavinėjo. Varionis «pamiršo», kad Jûra po septynių metų darbo fabrike, pra dėjo verstis kiaušinių prekyba tik tada, kai visiškai lûžo sveika ta dėl apsinuodijimo švinu (saturnizmo) ir pasirinko prekybą geriau negu mirtį badu ar elge tavimą. Jeigu Jûra materialiai neprasigyveno per septynis me tus iš darbo fabrike, tai Vario nis čia gyvena vienas be šeimos mos jau virš 20 metų ir kitus niekindamas dėl užsidirbimo duo nos tepasižiûri į veidrodį...

Rašydamas apie rašytoją K. Pažéraitę, «pamiršta» pažyméti, kad jau tremtyje ji išleido ir «Liktúno» romaną bet už tai nepamiršta atkreipti dėmesio į jos gyvenamą vietą, arti bažny tėlės. Gal pagal Varionį garbė gyventi tik toli nuo bažnyčios?...

Liesdamas Lietuvos konsulą Aleksandrą Polišaitį, pažymi, kad jis ir poetas ir rašytojas, bet... mégsta tik numeruotus raš tus... Gal Varioniui atrodo — stropus pareigingumas nesuderi namas su konsulo titulu? Pigus teigimas ir dėlei spaudos rėmimo. Gerb Konsulas remia ne «tai vieną tai kitą» jis remia ir nuoširdžiai remia visokią dorą lietuvišką spaudą. Ir ne tik spau dą. Remia visokias lietuvių kul tûrines poraiškas, neskirstydamas jų partijomis. Kiek žinau, ir pats Varionis ne kartą yra bu vęs paremtas...

Liesdamas Simą Bakšį «dra ugas» Varionis bus greičiausiai žiûrėjęs į veidrodį, todėl čia ma no komentarai nereikalingi...

Rašydamas apie Lietuvių Choro pirmininką Aleksandrą Boguslauską, pasirodė tikrai ap gailėtinos atminties. O reikėjo ra šėjui žinoti, kad p. Al. Bogus lauskas — ne tik Choro pirmi ninkas, bet kartu ir choristas ir artistas ir visokioje organizacinėje veikloje dar vienas iš gy viausių naujųjų ateivių, kurių dauguma jau aptuko, suriebėjo ir baigia kerpėmis apaugti. Kie no dėka šiandien turime puikiai vedamą «Tėvynės Garsų» radijo pusvalandį? Gal Varionio?...

Ir a. a. Tėvas Mikalaus kas... rašoma, kad «prigėré jûro je». Gi visi mes gerai dar atme nam, kad ir čia variacija...

Šitokia trumpai paliesta «draugo» Varionio «mišrainė» né ra malonu nei skaityti nei ko mentuoti. Ar nebûtų geriau bent senatvėje truputį surimtėti? Duo kime teisingas informacijas o «pa sižnaibymus» bent išdrįskime pasirašyti tikra pavarde. Scripta manent.

Kl. Jûra

Kas nedirba, tas neklysta.

Niekas negimsta mokėdamas.

Jûrą perplaukęs, klane nuskendo

VIENINTĖLĖ LIETUVIŠKA KELNIU DIRBTUVĖ «ZAPAS»
São Paulyje.

Pardavimas tik urmu. Puikus pasiuvimas. Didelis pasirinkimas vyriškų kelnių.

Jonas Zaperackas

Telefonas 37-9278
Rua Tres Rios, 281 — São Paulo

Svetainė «Recreio Fazendinha»
su restoranu ir hoteliu - atdara dieną ir naktį

Daug patogių kambarių, vieta automobiliams, sodas. Puikiai pagaminti valgiai, didelis pasirinkimas užkandžių ir visokių, vietinių ir užsieninių gėrimų. Patogus kampelis praleisti šventes ir savaitgalius.

Savininkas A. SUNGAILA

Av. Dr. Pedro Vicente, 53 - Tremembé - S. Paulo
Autobusas «77» priveža iki durų

Baisuji Birželi Prisimenant

Tai įvyko prieš 16 metų. Sovietų rusai, įtakos sritimis su vokiečiais besidalinant, sutare, kad rusai turi užimti Lietuvą, Latviją ir Estiją. Sutraukę prie sienų milžinišką kariuomenę su gausybę šarvuočių ir oro pajegų, jie pareikalavo be pasipriešinimo įleisti ją į tas valstybes. Neturėdamos užtarimo ir pagalbos iš vakarų Europos valstybių bei Šiaurės Amerikos, tris nelaimingos tautos nedriso stoti atviron kovon su raudonuojų kolosu.

1940 metais birželio mėnesio 15 dieną Lietuva buvo užimta, ji neteko laisvės. Okupantai pastatė savo vyriausybę, panaikino palaipsniui buvusią valstybinę santvarką ir įvedė sovietinę santvarką.

Tuojaus pat rusai pradėjo tautos persekiojimo bei teroro veiksmus. Prasidėjo masiniai suėmimai ir ištremimai į kalėjimus grūdimai. Tai viskas buvo daroma be teismo sprendimų, o vien administracijos sauvališką nuo žūrą. Kaip taisykle iš nakties dingdavo piliečiai iš namų ir su tuo momentu išnikdavo jų egzistencijos pėdsakai.

Per vienerius pirmosios okupacijos metus tokių aukų buvo keliolika tūkstančių. Bet tas buvo tik įžangą į tą šetonišką sumanymą, kuris paaiškėjo 1941 metų birželio mėnesio 14 dienos naktį. Tą dieną lietuvių tauta buvo sukręsta baisaus siaubo. Tą naktį raudonieji barbarai veržesi į ramių piliečių namus, trauké juos iš lovų įsakydami, per neilgiau kaip vieną valandą, pasiruošti vykti naujam gyvenimui. Per tą baisiąją naktį ir keletą dienų po to buvo per visą Lietuvą ištraukta iš namų sugrūsta į traukinių gyvulinius vagonus ir išvežta į Sibirą, Kazakstaną ir kitas Rusijos tolimas sritis 35,000 nieku nenusikaltusių lietuvių.

Tai buvo pirmas tremimo etopas. Tie tremimai pagal véliau išaiškéjusį planą turéjo kartotis, kol būtų išvežta tarp 700.000-800.000 lietuvių. Bet vokiečiai pradėję prieš rusus karą bei okupavę Lietuvą to plano įvykdymą buvo nutrauké. Nors ir staiga užklupti ir páskubomis besitraukdami iš Lietuvos, rusiškį vandalai sugedėjo dar įvykdyti šiuos barbariškus veiksmus. Dvilikos tūkstančių Kauno, Vilniaus ir kitų miestų kalėjimuose kalinamų lietuvių likusiųjų gyvų buvo suskaičiuota tik 300, o visi kiti buvo N. K. V. D. pareigunų išžudyti.

Pravenišių koncentracijos stovykloje buvo sušaudyta, drauge su sargybiniais, viso 500 kalinių, kurių dauguma buvo ukininkai. Netoli Telšių, Rainių miškelyje, buvo žiauriai nukankinti 76 lietuviai — teisėjai, daktarai, notarai, kunigai, kariškiai ir kiti inteligentai. Besitraukiančia rusų raudonoji kariuomenė išsivarė su savimi 2.000 lietuvių, kurie drauge su 4.000 lenkų ir gudų buvo sušaudyti netoli Minsko Červenes miške. Tokių būdu pirmojoj okupacijoje lietuvių tauta neteko 50.000 tauriausių tautos sūnų. Tokių kančių ir to kio sielvarto mūsų tauta ligi tol nebuvo patyrusi. Žudymų, suėmimų ir tremimų šiurpias, širdį veriančias scenas, jos mačiusiems lietuviams, sudarė košmarines nuotaikos, o visai tautai paliko amžiais neišdildomą, šiurpų įspudį. Žmonės daré prielaidas, bei sprendimus — barbarai bus užsitarnavę nenuplaunamos gėdos dėmę, bus teisiami tarptautinių institucijų, teks teisintis pasaulinės sąžinės sampratoje, teks išgyventi savosios sąžinės graužimą ir tt.

Bet raudonieji vampyrai su pašaipa ir pasityčiojimų teisino savo barbariškus veiksmus ir kaltino nekaltas aukas. Nesulauke iš laisvojo pasaulio savo veiksmų griežto pasmerkimo, bei iš pasaulio vairuotojų diplomatiškų bei fiziškų žygių, Kremliaus satropai okupavę antrų kartų Lietuvą, pasiryžo lietuvių tremimą tęsti. Tad 14 birželio masinis ištremimas liko, taip vadinamo tautos genocido, arba tautos naikinimo tik pradžia.

Šiandien jau sukako 15 metų kai vyksta sistematiški ir periodiški masiniai lietuvių ištremimai. Tų tremimų tikslas lieka tas pats, tik keičiasi iškabos. 14 birželio tremimas ėjo liaudies bei tautos priešų tremimo vardų. Velesnieji tremimai ėjo «broliškoms respublikoms» pagalbos vardu. Pastarieji gi tremimai vyksta «savanorių» priedanga «didžiosios tėvynės» tundrų bei stepių plėšimui, kasyklų, užtvankų statybos, plentų tiesimo ir kitiems darbams. Pabėgusiųjų iš Lietuvos, ekskursuojančių užsieniečių bei turistų, grįžusių užsieniečių bei belaisvių žiniomis ištremtų lietuvių skaičius šiandien, turi būti, yra ne mažesnis kaip 400.000 žmonių. Visi tie tremtiniai yra pasmerkti lėtai mirčiai.

Penkioliką metų praslinko jau, kai lietuvis pradėjo kančių kalvarijas po Azijos tundras bei taigas, Kazakstano stepių ir šiaurės ledynus. Penkioliką metų jau nukankintų ir badų mirusių eilės nuolatos yra papildomos naujais tremtiniais — vergais, mirties kandidatais. Nesuskaičiuojamais mūsų brolių griaučiais yra nuklotos vergų darbo vietes. Gyvieji vergai nesulaukdami pagalbos bei išlaisvinimo iš laisvojo, kultūringo demokratiško pasaulio, belaukia juos išgelbės iš nebepakeliamų kančių tik mirtis. Todėl negalime mes be sielvarto ir gilaus susikaupimo praeiti pro šią baisią ir šiurpią lietuvių tautos golgotos 15 metų sukaktį. Tegu šis sukakties priminimas nukelia mūsų žvilgsnius į 15 metų praeitį, kada raudonieji despotai pradėjo tą barbarišką darbą ir šiandien dar neprisisotinę nekaltųjų mūsų brolių kraujų ir ašaromis tebesiaubią mūsų kraštą. Tėvynėje likusieji mūsų broliai velka sunkų bolševikinės vergovės jungą. Vergovės negalintieji pakęsti, pasiryžėliai, jaunuoliai aukoja savo gyvybę kovoje su tautos budeliais. Gal jų aukos laisvės kovoje šių dienų sąlygose yra ir be prasmės, gal tai yra vien savižudybė, bet mums jie turi būti tautai bei tėvynei pasiaukojimo pavyždžių.

Tad minėdami baisųjį birželį mes turime prisiminti ir pasižadėti atlikti tas pareigas, kurios gali sutrumpinti mūsų brolių kančias ir priartinti tėvynės laisvės valandą.

Zenonas Bačelis

São Paulo, 1956. VI. 14.

Niurūs namai be knygų.

Turgenevas

Cromeação de Parachoques Barra Funda
DE
Pedro Kalinauskas
ORÇAMENTOS SEM COMPROMISSO
"CARRO PRÓPRIO DE ENTREGA"
RUA BARRA FUNDA, 775 TEL 52-6353 SÃO PAULO

Cukrus União dvigubai filtruotas yra žymiai saldesnis

O Brasil... ***precisa cada vez mais da produção agro-pecuária!***

O Governo Federal conhece essa necessidade e porisso determinou o prosseguimento das obras da Rêde de Viação Paraná-Santa Catarina. Já iniciou a construção da grande ponte rodo-ferroviária sôbre o rio Ivahy e o acabamento do leito da estrada em demanda de Umuarama.

Não póde existir produção sem transporte. É porisso que estas medidas justificam e consolidam o êxito crescente das cidades-modêlo...

CIANORTE e UMUARAMA

realizações da Cia. Melhoramentos Norte do Paraná a maior emprêsa colonizadora da América do Sul.

Matas virgens de madeiras de lei entremeadas de extensos palmitaes. Altitudes superiores a quinhentos metros. Ótimas aguadas. Áreas apropriadas para fazendas mixtas. Todos os lotes são servidos por estradas de rodagem com conservação permanente.

UMUARAMA

Situada no Núcleo Cruzeiro e servida por uma rêde de estradas de 600 kms. Será o centro de uma grande zona com cêrca de duzentos mil alqueires de terras. Planejada por técnicos especializados para uma população de 100.000 habitantes. Aeroporto aprovado pelo D.A.C.. Farmácias, hotel, serraria, olaria e diversas casas comerciais.

Lotes agrícolas, chácaras e datas urbanas.

É chegado pois o momento para V. participar do progresso do Norte do Paraná. Não hesite, decida-se enquanto é tempo.

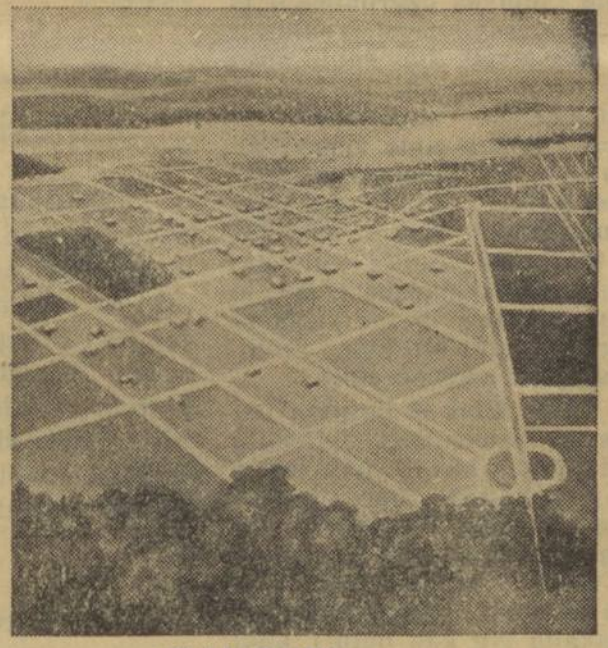

CIANORTE

Planejada e arruada obedecendo os mais modernos padrões. Abastecida de água potável. Praças, parques, hospitais, hotéis, escolas e adiantado conjunto de estabelecimentos comerciais. Serrarias e olarias. Moderno aeroporto aprovado pelo D.A.C., conta com aproximadamente 500 casas.

AMÉRICA

CIA. MELHORAMENTOS NORTE DO PARANÁ

A MAIOR EMPREZA COLONIZADORA DA AMÉRICA DO SUL

Escritórios: São Paulo - Rua São Bento, 329 - 8.o andar - Fone: 33-4561
Londrina - Maringá - Cianorte - Umuarama

Inscrição N. 7, do Registro Geral de Imóveis, da Comarca do Fóz do Iguaçú, de acôrdo com os Decretos-Leis N. 58 de 10-12-1937 e N. 3079 de 15-9-1938.

Corretor autorizado Snr. Stasys Vancevicius
Escrit. Rua Florencio de Abreu, 157 - 2.o conj. 204 - Tel. 35-9528
São Paulo

Darbininkų šventę visi savinasi

Músų skaitytojai gerai ži no. kad gegužės pirmosios šven tė visame pasauly įvesta Socialistinio internacionalo 1889 metų nutarimu. Jos tikslas buvo rody ti visų tautų darbininkų vienybę ir pasiryžimą kovoti dėl savo ir visų geresnės ateities.

Sunki buvo tos dienos pra džia. Ją švenčiantieji buvo per sekiojami, atleidžiami iš darbo, suimami, kalinami, buvo daug ir aukų, nes policija ir kariuomenė be pasigailėjimo vaikė susirinku sius tą dieną švęsti ir labai greit panaudodavo ginklą.

Véliau gegužės pirmoji jau daug kur buvo pripažinta valstybine švente. Tokia ji buvo pri pažinta 1919 m. ir nepriklausomoj Lietuvoj.

Komunistams paėmus val džią Rusijoje, gegužės pirmoji virto nebe darbinikų vienybės švente, bet proga skelbti komunistų diktatorių šūkius.

Bet daugybėje kraštų gegu žės pirmoji darbininkų yra iš kilmingai švenčiama. Todėl nie ko nuostabaus, jei jos priešai pradėjo galvoti, kaip tą ginklą iš jų rankų išmušti. Jie sugalvo jo tą šventę pasisavinti davę jai kitą prasmę, kitus šūkius.

Tą padarė Italijos diktato rius Mussolini, Vokietijos Hitle ris. K.

Tikras tinginys

— Jonas yra vienas iš didžiausių tinginių, kokį aš pa žįstų.

— Ar jis yra augštas vyras?

— Nežinau. Aš niekuo met jo nemačiau atsistojuaio.

Žinios

Vienas egzempliorius — Cr. 2,00
Prenumerata metams — Cr. 100,00
Uzsienyje — dol. 5
Pinigus siusi:
Alexandre Bumblis
Av. Tiradentes, 1030, São Paulo
Brasil

Composto e impresso :
Av. Tiradentes, 1030 S. Paulo

LIET. BIBLIOGR. TARNYBOS
D O V A N A

BIRŽELIO IVYKIU MINEJIMAS

Jau penkiolika metų kaip 14-ji birželio yra laikoma lietuvių Tautos Gėdulo diena. Jau 15 metų, kaip kas met visame pasaulyje išsiblaškę lietuviai mini ta baisią, tą tragingą, tą skausmo ir liû desio dieną. Manau, kad kiekvienas lietuvis puikiai žino, kas atsitiko tą dieną Lietuvoje, bet tie skaudûs įvykiai mûsų Tautai mažai težinomi svetimtaučiams. Todėl kiekvienas lietuvis, kur jis begyventų, kur jis bebûtų, privalo šią dieną susikaupti, dar kartą pasižadėti visomis savo jėgomis prisidėti prie savo Tėvynės atvadavimo ir sugrąžinimo savo tėvų, brolių, seserių ir giminių į savo gimtąjį kraštą. Kol tas nebus pasiekta, mes belsimės į Laisvojo Pasaulio vadovų širdis ir protą, įrodynėdami jiem, kad negali bûti ir niekad nebus pastovios taikos, kol nebus atitaisyta ši didelė skriauda ne tik lietuviams, bet ir kitoms Pabalti jo Valstybėms. Šiandieną tie patys užgrobikai-rusai važinėja po Laisvąjį Pasaulį, stengiasi prisigerinti, smerkia kolonizmus, militarizmus ir kitokius izmus, bet patys tebelaiko pavergime milionus žmonių, o tame skáičiuje ir be gėdiškai pavergtąsias Pabalti jo Valstybes. Iki šio laiko tebevargsta mûsų broliai pačioje Lietuvoje, o kiti, beveik trečdalis Lietuvos gyvetojų, surakinti pančiais, ištremti į šaltojo Sibiro Taigas, į sunkiuosius darbus, iš kurių jau tûkstančiai nebegrįš daugiau į savo gimtąsias pastoges, nes negailestingasis šaltis, badas ir mirtis pakirto jų gyvybės siûlus. Ir už ką, už ką taip persekiojama lietuvių Tauta? O gi vien tik už tai, kad mylėjo savo krauju ir prakaitų aplaistytą žemelę.

Šiais metais vėl kartu su latviais ir estais mes susirinkome dar kartą bendrai ir viešai pareikšti protestą prieš mûsų Tėvynės pavergimą ir visokius žiaurumus, kuriuos vykdo su nepaprastu uolumu mûsų amžinasis priešas, žiaurusis kacapas.

Labai apgailėtina, kad ir šį kartą mažai teatsilankė lietuvių į taip mums svarbų paminėjimą, o tuo tarpu turėjome kuo skaitlingiausiai dalyvauti ir protestuoti visi kaip vienas, kad, galu gale, laisvasis pasaulis suprastų ir įsiti kintų, kokia didelė skriauda yra mums padaryta ir parei kalautų, kad rusai sugrąžintų mûsų Nepriklausomybes. Tai mes galime pasiekti tik skaitlingai dalyvaudami susirinkimuose, įvairiuose paminėjimuose bei šventėse, tuo parodydami svetimųjų valstybių atstovams mûsų norą laisvai ir nepriklausomai gyventi. Į tokius paminėjimus mes turime žiûrėti su dideliu rimtumu, nes tai yra ne tik mûsų liûdnas, minėjimas, bet visos Tautos minėjimas, o, be to, mes gyvendami laisvajame pasaulyje vieni teturime laisvąjį žodį, tad ir yra mûsų pareiga protestuoti ir reikalauti mûsų laisvės, įrodant svetimų jų Valstybių vyrams, kad kol nebus sugrąžinta mûsų Tautai išvogtoji laisvė, tol su už grobikais negali sėstis prie bendro stalo ir svarstyti visus tarptautinius klausimus.

Kaip jau minėjau, kad šie paminėjimai turi bûti ruošiami su dideliu pasišventimu, į kuriuos privalome kviesti Valdžios ir spaudos atstovus, nes pirmieji padės mus užtarti visuose kongresuose, suvažiavimuos, Tautų Sąjungoje ir kitur, o spaudos atstovai per laisvojo pasaulio spaudą informuos visus Valstybės vyrus ir sukels palankią mums Pasaulio opiniją mûsų bylos eigoje. Ir tai atsiekti privalome bûti labai stipriai ir nuosekliai pasiruošę, nes iš to yra spredžiamas mûsų kultûrinis subrendimas. Pirmoje eilėje tam darbui privalo vadovauti mûsų atstovai užsieniuose, o po jų mûsų inteligentija ir bendrai visa tauta

Dabar paimkime nors ir mûsų Sao Paulo lietuvių minėjimą ir tuojau pamatysime tuos nedarnumus ir trûkumus, kurie neprivalėjo bûti daleisti. Ponas Konsulas turėjo turėti be galo daug medžiagos apie Lietuvos užgrobimą ir 14 Birželio skaudžius įvykius ir tą dieną visa Sao Paulo spauda turėjo mirgėti, mirgėti įvairiausiais straipsniais ir nuotraukomis apie mûsų Tautos bylą ir daromas skriaudas. Nejaugi diplomatui taip sunku įeiti į vietos spaudą? O tuo tarpu eiliniai piliečiai kai kada tai padaro ir be jokių sunkumų. Ir dar kartą pakartoju, kad tylėjimu Lietuvos bylos neišspręsime.

Dar kitas iš lietuvių pusės neapsukrumas. Oficialiu kalbėtoju buvo pakviestas Kun. Arminas. Visi tikėjosi, kad jis, kaipo literatas, apgins svetimtaučių akyvaizdoje mûsų bylą, bet deja, to visai neįvyko. Jis atėjo laikyti paskaitą lyg kad bûtų į kokį tretininkų susirinkimėlį negalėdamas susigaudyti tarp įvairiausių porergalių, iškarpėlių ir bevartodamas įvairiausius neleistinus epitetus. Atrodė viskas labai nerimtai.

Ir tautinės vėliavos? Ko dėl jos buvo paslėptos? Jos turėjo plevesuoti pačiame priešakyje su garbės sargybomis, nes tai yra mûsų pasidydžiavimo ženklai, o tuo tarpu jos beveik nepastebėtos buvo.

Mûsų bažnytinis choras nepagerėjo kokybėje ir smarkiai sumažėjo kiekybėje, pasirodė gana silpnokai. Ir kas per priežastis? Gal dėlto, kad nėra jis visos Kolonijos choras, o tik vienos kokios srovės? Už tad ir vietos spaudoje buvo nuotraukų tik Latvijos choro, o mûsų, nors ir dainavo, bet nieks nesirupino jo nuotraukos bent į vieną vietos laikraštį patalpinti. Nieko nepagelbėjo nevykusiai suruoštas pp Konsulų kokteilis spaudos atstovams, kurio išlaidas privalėjo padengti eiliniai piliečiai. Tai jau iš tikrųjų yra gėda ir nepateisinama.

Bendrai, visus šiuos reikalus, klausimus manimi iškeltus, turime gerai apsvarstyti, kad ateityje nesikartotų panašûs atsitikimai, panašios klaidos. Kolonijos vadai, jau laikas susirûpinti nuoseklumu, nes jau švenčiate arba švesite dešimtmečių lietuvybės darbavimosi jubiliejos, jûsų panašių nuopelnų mûsų Kolonijai ir lietuvybei suminėti nebeužtektų ištisų laikraščių numerių.

DALYVAVES

Žinios
SEMANARIO LITUANO Noticias
AV. TIRADENTES, 1030 - Tel. 34-8320 - S. Paulo

Kava didina kraujo spaudima

Buvo tirtas kavos veikimas į 110 suaugusųjų ir vaikų. Nustatyta, kad kiekvieno asmens sistolinis kraujo spaudimas padidėjo mažiausia 10 mm, o diastolinis 5 mm. Aišku, kad šio reiškinio kaltininkas yra kofeinas. Kiekvienam asmeniui buvo duota išgerti trys puodukai kavos. Pirmame ir trečiame puoduke bûta tik kofeitino likučių, o antrame — tikra kava. Kraujo spaudimo pasikeitimai įvyko tik po antrojo puoduko.

Dar nuostabesnių pasiekta rezultatų, kai tie patys bandymai buvo atlikti su asmenimis, sergančiais inkstais. Bright'o ligos septyniais atvejais kraujo spaudimas padidėjo nuo 30 iki 50 mm. Vaiko, sergančio cukrine liga, kraujo spaudimas padidėjo nuo 100 iki 210.

Pajieškojimas

Pajieškomas Kontautas Vaclovas, sûn. Stasio. Brazilijoj gyvenąs nuo 1929 metų. 1936 m. paskutinis adresas buvęs Rau Curupace 64 1933 m. vedęs Stanislavą Trubaitę. Turintieji žinių apie ji prašome pranešti šiuo adresu:
St. Limonavičius, Av. Prado Junior 145 / 1201 Rio de Janeiro.

Pranešimas

Pranešu, kad Londrinoj cartorio Roxa pas Sr. Mario yra du laiškai iš Lietuvos adresuoti George Jankauskas. Laiškai siųsti oro paštu ir atėjo iš Lietuvos į Londriną per 12 dienų. Sr. Mario laiškus turi virš vieną mėnesį. Mano manymu reikėtu per laikraštį paskelbti, kad laiškų savininkas atsilieptu. Su pagarba

Jonas Jasiunas

Laiškai

iš Lietuvos: Pedrui Careiva, Skrebiui Jonui, Benediktui Barčiui, Leonard Pesliuk, prašome atsiimti redakcijoj.

Retėja senų emigrantų gretos

Po sunkios ligos š. m. birželio mėn. 18 d. atsiskyrė amžinai iš musų tarpo geras lietuvis Pranas Tamulis. Jis buvo gimes 1899 m. Ukmergėje. Į Braziliją 1927 m. kovo mėn. 18 d. Visuomet buvo geras ir uolus lietuvis, tad ir nenuostabu, kad į amžino poilsio vietą buvo palydėtas gerokos minios tautiečių.

Paliko nuliûdime žmoną Johaną ir dvi dukteris Martą ir Leonę-Mirtą.

Tebûna lengva Tau, Pranai šios šalies žemelė. H.N.

Pasitarimas spaudos ir kultûros reikalais

"ŽINIŲ" artimesnieji rėmėjai ir prieteliai šio mėnesio 29 dieną (Šv. Petro) 3 val po pietų, Mokos lietuvių mokyklos salėje šaukia pasitarimą mûsų spaudos ir kultûros reikalais.

Į pasitarimą bus kviečiami žymesnieji mûsų kolonijos spaudos darbuotojai ir mylėtojai. Po pasitarimo numatytos kuklios vaišės susirinkusiems.